

עין משפט
גר מצוה

פה א מיי פייט מהל' אסורי ביאה הלכה כב טוש"ע אה"ע סימן ב סעיף ד:

תוספות רי"ד

מתני' א"ר יוסי מעשה בתינוקת שירדה למלאות מים מן המעיין ונאנסה ואר"י בן נורי אם רוב העיר משיאים לכהונה ה"ז תנשא [לכהונה] אר"י אמר רב

יד:

לא משום ממוזרות בו'. הא דלא חשיב עמומי ומואזי משום דלא פסיקא דזכרים אסורין ונקבות מותרות ומנרי ואלדומי לא חשיב דלינן אסורין אלא עד דור שלישי: **וְרַתְּנוּ** ר"ש בן אֶלְעָזָר אומר איזוהי עיסה בל שנטמע בה ספק חלל והאמרת רישא חלל בשר. ה"ג ככל

הספרים וצפירוש ר"ח ומפרש כל שנטמע בה ספק חלל הא ודאי חלל פסול והא אמרת רישא חלל כשר והיינו ודאי חלל ואין נראה דמאי פריך מתנא קמא דלמא ת"ק פליג עליה ופירוש הקונטרס וגרסמו עיקר: **ממזר** צווח וחלל שותק איבא בינייהו. תימה דהוה ליה למימר ממזר צווח ושותק וחלל שותק איכא בינייהו דבממזר שותק נמי פליגי דהא מכשר ליה ר"ש בן אלעזר: **אבל** ממזר צווח וחלל שותק פסול. ואל"ת ממזר צווח מנא ליה

דפסל ר"ש בן אלעזר ואומר ר"י מדקתני במילתיה איזוהי עיסה כל שנטמע בה ספק חלל דלא הוה ליה למימר אלא מכירין ישראל ממזרים שביניהם ואין מכירין חללין שביניהם דמינה שמעינן כחלל צווח דכשר כי היכי דלא הולרך להשמיענו כל שנטמע בה ספק ממזר אלא ודאי אתא למידק דחלל צווח דוקא כשר הא ממזר צווח פסול: **במסתייה** דלא מפגינן ליה מקהלא. ואל"ת מה נריך להאי טעמא לימא הא דשתיק משום דאדוויי קא מורי דהא ממזר שותק פסול לת"ק משום דשתיקה כהודאה וה"ה דחלל שותק לר"ש דפסול מהאי טעמא ואע"ג דגבי ממזר שותק לדידיה לא הוי שתיקה כהודאה היינו משום דסבר דממזר קלא אית ליה וי"ל דהכי פירושא סבר מסתייה דלא מפקינן ליה מקהל (כהונה) פ"י אפי' מקהל כהונה אע"פ שזה מחרפו וקורבו חלל סבור דאין מוסיאין אותו מקהל כהונה וסבור אס ליווא יחזרו לזכר הדבר ויפסלוהו וטעם זה שייך גם בממזר שותק לת"ק ולא נאמר דשתיקה כהודאה וכן פירש בקונטרס: **במאן** אי בר"ג אפי"ו ברוב פסולין נמי מבשר. ואל"ת והא לא מכשר ברוב פסולין אלא כשטוענת ברי ואת' לה מיגו דאי בעיא אמרה לא נבעלתי או בלא מגו היכא דאיכא למימר בודקת ומונה אבל הכא אפילו טוענת ברי הא לית לה מגו וליכא למימר בודקת ומונה דהא נאנסה ואפי' אס נאמר דהכא לא ראוה שנאנסה אלא היא אמרה כן דאית לה מגו א"כ תקשי הלכתא אהלכתא דלקמן פסיק רב הלכה כר' יוסי ולעיל

פסיק רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ג ואין נראה לומר דפליגי דאל"כ מאי מיימי אעובדא דלרוס וארוסתו מרב יהודה אמר שמואל וכן לעיל (דף יג.) פריך הלכתא אהלכתא קי"ל כרב נחמן צדיי כו' ואדרבה הא רב פסיק כר' יהושע וקי"ל כרב באיסורי ויש לומר דהכי פירושו כמאן אי כר"ג ובטוענת ברי ובלא ראוה שנאנסה דאיכא מגו אפילו ברוב פסולים נמי מבשר ואיירי נמי כשראוה מדברת דאי לא ראוה מדברת מאי פריך אי כרבי יהושע אפילו ברוב כשרים נמי פסול ומשני

אם רוב העיר. כשרין להשיא בנותיהן ואלמנותיהן לכהונה שאין רוב בני העיר מן הפוסלין אשה לכהונה ואלמנותיהן לכהונה: **דבעי** רוב כשרין: **אפילו ברוב פסולין נמי מבשר.** דאית ליה העמד אשה על חזקתה: **אמר ליה הכי אמר כו'.** לעולם כרבי יהושע והכא משום דאיכא תרי רובי לכשרות אכשרה וכדרב יהודה. ולקמן [טו.] מפרש טעמא ואזיל מאי שנא תרי רובי מחד רובא:

בתולה נשאת פרק ראשון בתובות

שמעתי כו'. לקמיה פריך היינו תנא קמא דתנא קמא נמי הכי אמר דמשום דאין בה אחד מכל אלו העירו עליה להכשיר: **מכירין ישראל ממזרין שביניהן.** וספק ממזר יש לך להכשיר דאי ממזר הוה מידע הוו ידעי ביה: **ואין מכירין חללין שביניהן.** וספק חלל יש לך לפסול.

ולקמיה פריך הא אמרת רישא איזוהי אלמנת עיסה כל שנטמע בה ספק חלל אלמא ספק חלל כשר: **הא חלל כשר.** משום ספק חלל לא פסיל לה: **מאי שנא הנך.** דפסיל לה ספק ידיהו: **דאורייתא.** משום דוודאן פוסלין מן התורה בביאה דנפקא לן בציצמות (דף סח.) מבי תהיה לאיש זר"י כיון שנבעלה לפסול לה פסלה: **חלל נמי.** ודאי פסול מדאוריית' דילפינן לה התס"ט מלא יחלל זרעו"י מקיש זרעו לו מה הוא פוסל בביאתו אף זרעו פוסל והוא גופיה נפקא לן מלא יחלל שני חילולין בנמשע אחד לזרעו ואחד לאשתו: **ר"ש בן אלעזר כו'.** סיפא דמילתיה ארישא דמילתיה פריך דקתני סיפא אין מכירין חללין שביניהן משמע אפשר שהיה חלל אבל לא היו מכירין בו אלמא אית ליה דפסיל ורישא אמר איזוהי אלמנת עיסה והכשיר כל שנטמע בה ספק חלל: **אמר ר' יוחנן ממזר דהם וחלל שותק איכא בינייהו.** אדם שכשקורין אותו ממזר הוא צווח וכשקורין אותו חלל שותק איכא בין ר"מ לת"ק ובין תנא קמא דברייתא אליבא דר"ש בן אלעזר אליבא דר"מ: **תנא קמא סבר כל פסול דקרו ליה ושתיק פסול.** דהודאה היא וכל שאין בה לא משום ממזרות כו' דקאמר אשתיקות קאי: **והכי קאמר איזוהי אלמנת עיסה.** להכשיר: **כל שאין בה לא שסוק ממזרות ולא שסוק נתינות.** וכיון דתלה טעמא בשתיקה הוא הדין לכל שמוקי פסול ולא הולרך לנגות את כולם ובאזיו הכשירו באשת ספק חלל שאנו מכירין את ספיקו שנתגשרה אמו ספק אבל מי שאין מכירין בו ושמענו שפוסלין אותו ושותק פסול: **וקאמר ליה ר"מ.** דוקא הני אבל שמוק חלל לא פסול: **והא דשסיק.** לאו משום דאודי אלא משום דלא איכפת ליה הואיל ולאו פסול קהל הוא והיינו דקאמר כל שאין בה אחד מכל אלו שתיקות משיאין בנותיהן' לכהונה ואפי' יש בו שתוק חלל: **וקאמר ליה ר"ש לטנא קמא.** לאו לטנא קמא דברייתא קאמר דההיא רבנן היא אלא לטנא ששנה דברי ר"מ בביט המדרש ואמר בשם ר"מ שמעתי כל שאין בה כו': **אי שמיע לך כו'.** והכי קאמר איזו היא

אלמנת עיסה כל שנטמע בה ספק חלל שאנו מכירין את פסולו שהיתה אמו ספק גרושה אבל שתוק חלל ואין אנו מכירין בו פסול כתנא קמא. ומיהו דהא פליג רבי מאיר אתנא קמא דההו כל פסול דשתיק ביה פסול ולרבי מאיר חלל שמוק הוא דפסול דסבר מסמיה דלא מפקי ליה מקהל ואס אני צווח יכרצו עלי ויוודע פסולי צברור ועכשיו אין מכירין' ישראל חללין שביניהם אבל שמוק ממזר כשר דהאי דשתיק סבר הכל יודעין שאינו ממזר דמכירין ישראל ממזרין שביניהן: **בירגני' מן העין.** מן המעיינ:

אם רוב העיר. כשרין להשיא בנותיהן לכהונה שאין רוב בני העיר מן הפוסלין אשה לכהונה ואלמנותיהן לכהונה: **דבעי** רוב כשרין: **אפילו ברוב פסולין נמי מבשר.** דאית ליה העמד אשה על חזקתה: **אמר ליה הכי אמר כו'.** לעולם כרבי יהושע והכא משום דאיכא תרי רובי לכשרות אכשרה וכדרב יהודה. ולקמן [טו.] מפרש טעמא ואזיל מאי שנא תרי רובי מחד רובא:

בקרובות

מסורת הש"ס

^[א] נויקרא כבן, ^[ב] ניצמות סט., ^[ג] נויקרא כאן, ^[ד] נשומיהן רש"ש, ^[ה] בס"א טספ; בו דאין מכירין, ^[ו] נושמא לא נקוט אלא מאי דאכשר ר"מ ור"ש בן אלעזר פוסל. ת"י,

גליון הש"ס

מתני' א"ר יוסי מעשה בתינוקת. עיין יצימות דף סו ע"ב חוס' ד"ה אין חוששין: